

Proposta de formació per a docents de Centres Educatiu del Vallès Oriental i Maresme
CRP Sant Celoni, codi A150641A15

Setembre 2015

CURS: EDUCACIÓ CRÍTICA PER UN NOU MODEL ALIMENTARI, SOCIAL I ECONÒMIC

INTRODUCCIÓ

Vivim en un món accelerat, on no hi ha temps per a res. No hi ha temps per a pensar què menjarem, no hi ha temps per anar a comprar productes frescos, no hi ha temps per a recopilar receptes dels nostres avis/es, no hi ha temps per a cuinar,... Fans de les coses ràpides, fàcils i fetes, s'entra dins d'una dinàmica aïllada de la realitat, del nostre entorn i de les conseqüències que tenen els nostres actes.

És cert que és una generalització, i que trobem excepcions molt interessants, però el model actual imperant de producció, comercialització i consum d'aliments ha esdevingut la principal causa de la fam i la pobresa al món. El 80% dels més de 1.000 milions de persones que passen fam són productores d'aliments, una gran ironia.

Entenem la fam com l'escassetat o absència crònica d'aliments, a més però, actualment, s'han estès arreu problemàtiques derivades de la mala alimentació, com el sobrepès o l'obesitat, considerades com les noves malalties del segle XXI. Per tant, ja no estem parlant d'una situació que només es viu al sud, sinó d'una problemàtica que s'ha globalitzat. A dia d'avui, el sobrepès a l'estat espanyol afecta al 63% dels homes i al 45% de les dones i l'obesitat al 19 i 16% respectivament. La pandèmia d'aquestes dues malalties són el cinquè factor principal de risc de defunció al món, a més del problema en sí de les malalties associades al mateix.

El model agroalimentari intensiu i industrialitzat està suposant també greus conseqüències socials, amb desplaçaments poblacionals, abusos en els drets laborals o desigualtats socials, ambientals, amb la pèrdua de sòl fèrtil i biodiversitat, la contaminació dels recursos naturals com l'aigua i el sòl o la desforestació, i econòmics, amb l'acaparament de capitals en poques mans mentre es debilita l'economia local i amb ella la viabilitat d'explotacions familiars, entre d'altres.

El canvi cap a un model més sostenible, viable econòmicament i respectuós amb la gestió dels recursos naturals i els aspectes socials és necessari per a superar el sistema alimentari disfuncional en el que vivim. Aquest canvi ha d'estar marcat per una clara reorientació de les polítiques i pràctiques agràries i alimentàries.

Un consum responsable és aquell que ve donat per una decisió conscient i coneixedora de tots els processos i passos pels que ha passat un producte. Exigir una informació detallada i fiable

sobre els productes que consumim és fonamental per a poder dirigir les nostres compres a fomentar un model més just, en tots els aspectes.

La present proposta és per a realitzar un curs de formació per a docents de secundària, en el marc de la segona fase del projecte Alimentació, finançat per la AECID i que desenvolupa la nostra entitat a diferents comunitats autònomes de l'estat.

Alimentació (fase 2) és un programa d'educació, sensibilització i suport a la comunitat educativa destinat a generar consciència crítica i promoure l'acció davant de les conseqüències socials, econòmiques i ambientals que genera el model agroalimentari actual (des de la producció, la distribució, la comercialització i el consum). A més, promou un model alternatiu basat en els principis de la Sobirania Alimentària, amb perspectiva de gènere, que aposta per un món rural viu, prenent com a eix dinamitzador el centre escolar per implicar a la comunitat educativa.

Podeu consultar més a www.alimentacion.net i Facebook: alimentación

OBJECTIUS GENERALS DEL CURS:

- Formar i sensibilitzar el personal docent sobre l'actual model de producció, distribució i consum d'aliments, així com les seves repercussions en la salut, el medi ambient i la vida de les persones productores, en especial la situació de la dona al camp.
- Reflexionar conjuntament amb els i les docents sobre les pràctiques educatives actuals en relació a la promoció d'una ciutadania global, crítica i compromesa amb una societat més justa i ecològicament sostenible.
- Treballar materials i activitats a l'aula sobre els temes tractats anteriorment a través de metodologies participatives i reflexives.

ESTRUCTURA DEL CURS:

El curs té una durada de 10h presencials + les hores pràctiques d'aplicació a l'aula de cada docent.

Es realitzarà en cinc mòduls de Dues hores cadascun durant tot el curs escolar 2015-2016: Dos al primer trimestre, Dos al segon i Dos al tercer.

L'estructura del curs vol semblar més un grup de treball que un curs d'estructura vertical en què la persona docent imparteix la sessió i es prenen apunts. Cada Mòdul constarà de dues parts:

1h de treball de conceptes i coneixements teòrics que es construiran conjuntament entre totes les persones participants

1h de treball pràctic amb recursos pedagògics per aplicar a l'aula a les diferents assignatures.

Cada sessió es començarà compartint experiències dels participants d'aplicació d'alguns recursos a l'aula.

L'enfoc és de Reflexió-Acció, és a dir, que el curs serveixi per emprendre accions educatives relacionades amb l'alimentació i la sostenibilitat al centre.

MÒDULS

MÒDUL 1: La realitat de la pobresa, l'alimentació i les relacions desiguals entre homes i dones

La visió de la pobresa que tenim: construcció conjunta d'una visió de "Sud Global"

La problemàtica de la fam, intentant desmuntar mites i construir conjuntament una visió de la problemàtica amb la perspectiva de la S.A.

La problemàtica de la desigualtat entre homes i dones: desmuntar mites i construir conjuntament una visió de la problemàtica amb la perspectiva de la S.A.

Exemplificacions curriculars dels temes tractats

MÒDUL 2: La problemàtica de l'alimentació I: Models de producció, distribució i consum. Conseqüències socials, econòmiques i ambientals del sistema agroindustrial.

El modelo agroalimentari, des de la producció, la transformació, la distribució, el consum i la publicitat.

Exemplificacions curriculars dels temes tractats

Conseqüències del model agroindustrial i la necessitat de canvi cap a un altre model agroalimentari més responsable socialment i ambiental.

Exemplificacions curriculars dels temes tractats

MÒDUL 3: La igualtat entre homes i dones

Les relacions desiguals entre homes i dones i les seves conseqüències, des de una perspectiva de l'economia feminista

Les pràctiques educatives respecte al gènere (desigualtat homes i dones i reproducció dels valors del sistema patriarcal).

Estratègies per donar a l'alumnat unes claus d'interpretació social més equitatives i crítiques visibilitzant i valorant la cultura transmesa per les dones i la feina reproductiva.

Exemplificacions curriculars dels temes tractats

MÒDUL 4: ALTERNATIVES: AGROECOLOGIA I SOBIRANIA ALIMENTÀRIA

La relació entre la nostra activitat quotidiana i la Sobirania Alimentària.

Definició de la Sobirania Alimentària i els processos que implica.

Construcció conjunta d'una proposta de model alternatiu a les problemàtiques treballades, des de la perspectiva de la Sobirania Alimentària.

Anàlisi actuacions i propostes per desenvolupar la Sobirania Alimentària des de l'escola. Exemples de materials que treballen la temàtica.

MÒDUL 5: EDUCACIÓ TRANSFORMADORA: REFLEXIÓ SOBRE LA NOSTRA PRÀCTICA

Anàlisi de teories i pràctiques educatives transformadores que permetin reflexionar sobre la tasca docent en processos a favor de la sobirania alimentària.

Reflexió conjunta sobre la nostra pràctica educativa.

Construcció conjunta del modelo d'una educació transformadora (Educació pel Desenvolupament) per la transformació social: Què és, per què, i per a què.

Facilitació de recursos orientats a potenciar l'Educació Transformadora.

DATES I LLOC DE LA FORMACIÓ

El Curs s'impartirà de 16:30h a 18:30h o de 16:00 a 17h

1er trimestre: 13 Octubre: 16:30h (INSTITUT GIOLA); 10 Novembre: 16h (Secció d'Institut Dos Rius)

2on trimestre: 2 Febrer: 16h (Secció d'Institut Dos Rius); 17 març: 16:30h (INSTITUT GIOLA)

3er trimestre: 5 Abril: 16h (Secció d'Institut Dos Rius).

Més Informació a :

Lidón Martrat Sanfeliu (VSF Justícia Alimentària Global)

educacio.cat@vsf.org.es

T. 934237031 (ext. 2027) o 626015000